

РЕШЕНИЕ

№ 40012

гр. София, 01.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, второ отделение 27 състав, в
публично заседание на 27.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитър Петров

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **4185** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 68 от Закон за защита от дискриминация.

Образувано е по жалба на Министъра на правосъдието и на Главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на указанията“, двамата чрез юрк. Д., срещу Решение № 104/17.03.2025г. по преписка № 459/2015г. на Комисия за защита от дискриминацията.

Жалбоподателите поддържат, че актът е незаконосъобразен и необоснован. Оспорват извода на административния орган, че е допуснато нарушение по ЗЗДискр. по отношение на изтърпяващия наказание „лишаване от свобода“ - С. А. М., тъй като не е налице основния признак – по-неблагоприятно третиране/отношение към него, спрямо лице/лица от определена група при сходни обстоятелства. Не е доказано, спрямо него да е осъществено по-неблагоприятно третиране, основано на личен признак. Поддържа, че в рамките на процесния период, свижданията са протичали в присъствието на служител от надзорно-охранителния състав, но този ред е наложен за да се осигури сигурността в местата за изтърпяване на наказанията, както и да се гарантира спазването на реда и постигане целите на наказанието. Именно за осигуряване на тези цели, свижданията са се провеждали под контрола на служител, а не за да се третира по-неблагоприятно подалият жалбата пред Комисията. Правят искане за отмяна на акта.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация, чрез своя пълномощник, оспорва жалбата.

Заинтересованата страна – жалбоподател пред КЗД - С. А. М. – изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в затвор – [населено място], подава писмен отговор, с който оспорва жалбата.

Софийска градска прокуратура не взема становище.

Съдът като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, приема следното:

Административната преписка образувана по жалба вх.№ 44-00-3770/16.10.2015г. на С. А. М., се разглежда за трети път от КЗД.

С решение № 3670/13.03.2019г. по адм.дело № 7088/2017г. на ВАС, Пето отделение, е оставено в сила решение № 1700/16.03.2017 година, постановено по адм. дело № 12611/2016 година на Административен съд София – град и преписката е изпратена за ново произнасяне от КЗД, в частта, в която е отменена т. 2 от решение № 465/24.11.2016 г на Комисията за защита от дискриминацията, с която е предписано на основание чл. 47, ал. 1, във връзка с чл. 76, ал. 1, т. 1 на министъра на правосъдието и директора на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията", да продължават да полагат усилия по прилагането на Заповед № Л-721/29.02.2016 г. във всички места за лишаване от свобода от закрит тип.

След повторното разглеждане на преписката е постановено решение на КЗД № 440/15.09.2022г., с което е установено, че ответниците – министърът на правосъдието и директорът на ГДИН, са извършили пряка дискриминация по признак „лично положение“ спрямо С. М., в резултат на липсата на официално въведен ред, който изчерпателно и подробно да указва начина на ползване на наградата по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС, включително и регламентация по отношение на сексуалните контакти при провеждане на свижданията, поради което практиката за провеждане на този вид награда в отделните затвори е различна – точки I и II. С т.III от решението е предписано на основание чл.47, ал.1, вр. чл.76, ал.1, т.1, на министъра на правосъдието и на директора на ГДИН, да въведат правна норма с официално въведен ред за всички места за лишаване от свобода, който изчерпателно и подробно да указва начина на ползване на наградата по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС, включително и регламентация по отношение на сексуалните контакти при провеждане на свижданията, с цел равно третиране на всеки лишен от свобода, получил наградата по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС. С т.IV е установено, че ответната страна – началник на Затвор С., не е извършил дискриминация.

Актът е обжалван, като по жалбата е постановено влязло в сила решение № 3087/09.05.2023г. по адм.дело № 10106/2022г. на АССГ, с което актът на КЗД е отменен в обжалваните части – т.I, II и III и преписката е изпратена на административния орган за ново произнасяне по жалба вх.№ 44-00-3770/16.10.2015г. на С. А. М., съобразно дадените указания. АССГ е приел, че при издаване на оспорения акт са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, тъй като не е уточнен предметът на жалбата – за кой период жалбоподателят твърди да е бил дискриминиран, както и не са събрани доказателства за относими към спора обстоятелства.

След постъпване на преписката пред КЗД и в изпълнение на указанията на съда, е изискано уточнение на жалбата от страна на жалбоподателя. С молба от 27.09.2023г. (лист 569 от делото) изрично уточнява, че периодът, за който поддържа да е бил дискриминиран е от 08.08.2013г. до 16.10.2015г. - за проведените свиждания със семейството му в затвора [населено място].

В хода на административното производство са събрани и нови писмени доказателства:

Справка рег.№ 3100/20.05.2024г. от началник на затвора В., че съгласно категоризацията, Затвор – В. е I категория. Посочено е, че не може да се предостави информация, дали за периода от 08.08.2013г. до 16.10.2015г., в затвора в [населено място] е пребивавал лишен от свобода, който изтърпява наказанието си в друг затвор, както и дали е ползвал награда "удължено свиждане за срок от 4 часа“, тъй като такава информация не се съхранява. За същия период, не е имало заповед на началника на затвора, за реда и условията за провеждане на свиждане на основание чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС. За този период, в Затвор В. е имало обособено подходящо обзаведено

помещение, като при провеждане на удължено свиждане, не е присъствал служител от „НОС“ или друг служител от администрацията на затвор В.. По време на „удълженото свиждане“, лишеният от свобода е в контакт с лицето, с което провежда свиждането. Не се съхранява информация дали за този период помещението е било оборудвано с камери за видеонаблюдение.

С писмо рег. № 2774/20.05.2024г., началникът на Затвор – П., посочва, че затворът е II-ра категория.

С писмо рег.№ 6012/20.05.2024г. на Затвор – [населено място], е посочено, че затворът е с първа категория, закрит тип. Жалбоподателят С. М. изтърпява наказание „лишаване от свобода“ за срок от 30 години. Сочи се, че съгласно номенклатура на делата със срокове на съхраняване на Затвор – [населено място] – билетите за свиждане се съхраняват за срок от 3 години, поради което не може да се предостави информация за броя удължени свиждания, които С. М. е ползвал като награда за периода 08.08.2013г. – 16.10.2015г. и при какви условия са провеждани свижданията. За този период и няма изрична заповед на началника на затвора [населено място], за утвърждаване на правила за провеждане на свиждането по чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС. Приложена е номенклатурата и класификационната схема.

Въз основа на тези данни е изготвен доклад-заключение по преписката, страните са изслушани в открито заседание на 07.10.2024г. и е постановено обжалваното в настоящото производство решение № 104/17.03.2025г. С него КЗД установява, че ответниците – министърът на правосъдието и директорът на ГДИН, в процесния период от 08.08.2013г. до 16.10.2015г., са извършили пряка дискриминация по признак „лично положение“ спрямо С. М., изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвор – С., в резултат на липсата на официално въведен ред, който изчерпателно и подробно да указва начина на ползване на наградата „удължено свиждане“ по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС, при еднакви условия във всички места за лишаване от свобода от закрит тип, по време на изтърпяване на наказанието.

В хода на административната процедура при предходните разглеждания на преписката са събрани следните писмени доказателства, от значение за спора, с оглед конкретизирания предмет на жалбата:

Докладна записка изготвена на 18.01.2016г. от старши инспектор „СДВР“, от която е видно, че за периода от 08.08.2013г. до 16.10.2015г., С. М. е изтърпявал наложеното наказание „лишаване от свобода“ в Затвор – С., като за този период е награждаван общо шест пъти с „удължено свиждане за срок от 4 часа“ – 53 лист от делото. Заповедите за наградите са приети като писмени доказателства – лист 127-136.

Писмо от ВПД главен директор на ГДИН с рег.№ 6455/20.08.2015г., от което е видно, че в помещението за провеждане на удължено свиждане до 4 часа, не е имало и не се предвижда да има камери за видеонаблюдение.

Доклад за извършена проверка по сигнал рег.№ 94-С-385/20.10.2015г. на Инспекторат по чл.46 от Закона за администрацията, от който се установява, че помещението за удължено свиждане в Затвор – [населено място] е скоро ремонтирано, оборудвано и обзаведено, като са създадени условия, които да откъснат лишеният от свобода от средата, в която са настанени в затвора. В помещението няма видеонаблюдение. Към момента на проверката вратата е изцяло стъклена, което осигурява видимост на случващото се в така обособената стая – лист 66 от делото. Приложен е и нов доклад и фотоснимки от помещението на лист 117 от делото.

Заповед № Л-721/29.02.2016г. на главния директор на ГДИН, с която е регламентиран редът за провеждане на свиждането по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС, като на основание чл.2, т.1 ЗИНЗС, с т.2 от заповедта е разпоредено свижданията да протичат в присъствието на служител от надзорно-охранителния състав и при възможност в помещения оборудвани с видеонаблюдение. Заповедта в

тази част е отменена по жалба на лишени от свобода лица, в това число и на С. М., с решение № 7205/14.05.2019г. по адм.дело № 3502/2018г. на ВАС, Трето отделение.

Справка от ГДИН рег.№ 6285/05.07.2019г., в която са посочени лишени от свобода лица, които са „със сходен статус и присъда като жалбоподателя“, които са награждавани по реда на чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС в затворите в [населено място] и [населено място], но никой от тях не е в рамките на процесния период, предмет на разглеждане - от 08.08.2013г. до 16.10.2015г. – лист 205.

Други доказателства, относими към предмета на производството, така както е определен от жалбоподателя пред КЗД с уточняващата молба от 27.09.2023г., не са събрани.

Въз основа на така събраните по делото доказателства, съдът намира от правна страна следното: Предмет на обжалване е решение на КЗД постановено в производство по реда на глава Четвърта, раздел I от 33Дискр., образувано по жалба вх.№ 44-00-3770/16.10.2015г. на С. А. М.. Решението на КЗД е след връщане на административната преписка с указания за правилно прилагане на закона, дадени с решение № 3670/13.03.2019г. по адм.дело № 7088/2017г. на ВАС, Пето отделение и решение № 3087/09.05.2023г. по адм.дело № 10106/2022г. на АССГ.

На основание чл.68, ал.1 33Дискр., решенията на Комисията подлежат на обжалване по реда на АПК.

Съгласно правомощията си по чл.146 АПК съдът при преценка законосъобразността на административния акт проверява дали е издаден от компетентен орган (т.1), в съответната форма (т.2), допуснато ли е съществено нарушение на административно-производствени правила при издаването му (т.3), налице ли е противоречие на административния акт с материалноправни разпоредби (т.4) и несъответствие с целта на закона (т.5), като съдът не е ограничен от посочените от оспорващия основания, а проверява всички основания по чл.146 АПК.

В конкретния случай, оспореното Решение на Комисията е издадено от компетентен орган. Решението е изготвено в писмена форма и има необходимото съдържание по чл.66 33Дискр., с оглед на което са спазени законоустановените изисквания за форма на административния акт. Преди постановяване на решението е извършена процедура по проучване на данните по случая, предоставена е възможност на страните да се запознаят със събраните доказателства преди разглеждането на преписката в открито заседание, с оглед на което и са спазени процесуалните правила.

Оспореното решение обаче е необосновано и е в нарушение на материалния закон.

С разпоредбата на чл.4, ал.1 от 33Дискр., се забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Алинея 2 разяснява, че пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. Непряка дискриминация съгласно ал.3, е поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

Разпоредбата на чл.9 от 33Дискр урежда принципа за разпределяне на доказателствената тежест в това производство, като в производство за защита от дискриминация, след като страната, която

твърди, че е дискриминирана, представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен.

Фактите въз основа на които жалбоподателят пред КЗД твърди, че е налице дискриминация спрямо него основана на неговото „лично положение“ са, че в периода от 08.08.2013г. до 16.10.2015г., докато изтърпявал наказание „лишаване от свобода“ в Затвор – С., бил третиран по-неблагоприятно от лица изтърпяващи наказанието в други затвори – в [населено място], П., С., за времето през което ползвал награда – „удължено свиждане“ по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС. По-неблагоприятното третиране се изразявало в извършвано видеонаблюдение по време на тези свиждания и присъствието на надзирател, поради което той не можел да осъществи контакт и да останат интимни със съпругата си.

Установява се от цитираните по-горе писмени доказателства – заповеди на началник на Затвор – С. с № 1085/22.08.2013г., № 1601/16.12.2013г., № 270/04.04.2014г., № 290/16.04.2015г., № 750/05.08.2015г. и № 973/14.10.2015г., че в процесния период – от 08.08.2013г. до 16.10.2015г., С. М. е бил поощряван на основание чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС с „удължено свиждане за срок от 4 часа“, общо шест пъти. С цитираните заповеди са посочени лицата, които се допускат на свиждането, както и органите на които да се предаде за сведение и изпълнение. Не се доказва обаче, по време на тези свиждания да са настъпили фактите, въз основа на които осъденият поддържа да е бил третиран по-неблагоприятно от останалите лишени от свобода лица извън затвор – С., а именно по време на свижданията да е извършвано видеонаблюдение и свижданията да са протичали в присъствие на лице от охраната на затвора.

От събраните писмени доказателства обсъдени по-горе - Писмо от ВПД главен директор на ГДИН с рег.№ 6455/20.08.2015г. и Доклад за извършена проверка по сигнал рег.№ 94-С-385/20.10.2015г. на Инспекторат по чл.46 от Закона за администрацията, категорично се установява, че в рамките на процесния период, в помещението, в което се провеждат поощренията по чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС на Затвор – С., няма видеонаблюдение. Това обстоятелство е установено в нарочното производство образувано по проверка на сигнал пред инспектората по чл.46 от ЗАдм. Нито едно доказателство по преписката не оборва тази констатация, не се съдържа никаква индиция в обратен смисъл. В тази връзка и съдът, при кредитиране на събраните в административното производство писмени доказателства приема за недоказано твърдението на заинтересованата страна – жалбоподател пред КЗД, че в периода от 08.08.2013г. до 16.10.2015г., удълженото свиждане по чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС в затвор – С., се е провеждало в помещение с видеонаблюдение.

Недоказано е и твърдението, че по време на тези свиждания, за които М. е поощрен с цитираните по-горе заповеди на директора на затвор – С., е присъствало и лице от охраната или от администрацията на затвора. По административната преписка няма нито едно доказателство, че свижданията на М. в този период, са осъществени в присъствие на надзирател. Т. условие не е поставено и в цитираните по-горе заповеди за поощрение, нито е имало такова изискване в нормативен акт или акт на административен орган.

При липса на доказателства, че удължените свиждания в рамките на процесния период, с които М. е поощрен са провеждани в помещение с видеонаблюдение и в присъствие на лице от охраната или администрацията на затвора, следва изводът, че страната която твърди, че е дискриминирана, не е установила наличието на факти въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация. След като не е установено съществуването на тези факти (извършвано видеонаблюдение и присъствие на служител на затвора), следва и при приложение на принципа за разпределяне на доказателствената тежест в специалното производство пред КЗД обективиран в чл.9 ЗЗДикр., да се приеме за недоказано, че свижданията в Затвор – С. са протичали по различен начин от тези в други затвори. Напротив, от писмените

доказателства по делото (справка рег.№ 3100/20.05.2024г. от началник на затвора В., както и цитирания вече доклад за извършена проверка по сигнал от инспектората по чл.46 от ЗАДМ.) е видно, че удължените свиждания по чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС, са се провеждали в сходни помещения, както в затвора – В., така и в затвора – С. – помещения, в които са създадени условия, които да откъснат лишените от свобода от средата, в която са настанени в затвора и да осигурят възможност за пряк контакт с посетителите. В тази връзка към приетия доклад за извършена проверка по сигнал са приложени и фотоснимки на помещението в затвора – С., от които е видно, че в помещението е създадена обстановка различаваща се от останалите помещения в които се изтърпява наказанието и осигурява възможност за пряк контакт между осъденото лице и неговите посетители, в това число и за дискретен и интимен контакт.

По делото не се установи ответниците в производството пред КЗД – министърът на правосъдието и главният директор на ГДИН, да са извършвали действия или бездействия, с които да са поставили М. в по-неблагоприятни условия за ползване на предоставените му поощрения по чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС. Вече беше посочено по – горе, че в индивидуалните заповеди по чл.98, ал.1, т.5 ЗИНЗС не е поставяно условие свижданията да протичат в присъствие на служител на ГДИН. Действително, по делото е приложена Заповед № Л-721/29.02.2016г. на главния директор на ГДИН, с която е регламентиран редът за провеждане на свиждането по чл.98, ал.1, т.5 от ЗИНЗС, като на основание чл.2, т.1 ЗИНЗС, с т.2 от заповедта е разпоредено свижданията да протичат в присъствието на служител от надзорно-охранителния състав и при възможност в помещения оборудвани с видеонаблюдение. Заповедта в тази част обаче, е отменена по жалба на лишени от свобода лица, в това число и на С. М., с решение № 7205/14.05.2019г. по адм.дело № 3502/2018г. на ВАС, Трето отделение, с оглед на което и тази заповед, в отменената си част не е произвела правно действие, и същата не е довела до по-неблагоприятно третиране.

По тези съображения съдът приема, че страната която твърди, че е дискриминирана, не е установила наличието на твърдените от нея факти въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация, с оглед на което и при приложение на последиците на чл.9 3ЗДискр. следва изводът, че не е извършено твърдяното нарушение на 3ЗДискр., поради което жалба вх.№ 44-00-3770/16.10.2015г. на С. А. М. (уточнена с молба от 27.09.2023г.), следва да се остави без уважение.

Воден от горното съдът приема, че обжалваният акт на КЗД е незаконосъобразен и следва да бъде отменен. Доколкото по делото не се установи да е налице твърдяното нарушение на 3ЗДискр., при отмяната на акта не се налага изпращане на преписката отново на КЗД, а въпросът следва да бъде решен по същество от съда, като се остави без уважение жалбата на С. А. М..

При този изход на делото, на основание чл.143, ал.3 АПК, в полза на министерство на правосъдието следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, определено съгласно чл. 37 от Закона за правната помощ.

Воден от горното, Административен съд – София-град, 27 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалба на Министъра на правосъдието и на Главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на указанията“, Решение № 104/17.03.2025г. по преписка № 459/2015г. на Комисия за защита от дискриминацията, като вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ жалба подадена от С. А. М. за извършено нарушение на 3ЗДискр., с вх.№ 44-00-3770/16.10.2015г., уточнена с молба от 27.09.2023г.

ОСЪЖДА Комисия за защита от дискриминацията **да заплати** на основание чл.143, ал.3 АПК, на Министерство на правосъдието, сумата от **100 лева** – юрисконсултско възнаграждение.

Решението е постановено при участието на С. А. М., като заинтересована страна по делото.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, в

14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: